

Német és angol tengeri hadviselés.

Neue Freie Presse-ben írja egy tengerészeti szakértő:

A német tengerészeti vezérkar jelentésének az ellensúlyozására az *angol vezérkar* is kiadott egy parancsot, mely a német tenger-alattjárókkal szemben követendő eljárást ismerteti. A németek nyilvánosan publikálták folyamataiban teendő eljárásukat, az angolok ezt a parancsot titkolták. De ez a titkolódzás nem sikerült. Az angol parancs nem kevesebbet rendel el, mint azt, hogy az *angol hajók tessék át a nevüket, jelvényeiket tüntessék el és használjanak semleges lobogókat.* Ily módon akarják lehetetlenné tenni, hogy az angol kereskedelmi hajókat meg lehessen különböztetni a semlegesektől.

A népjog kifejezetten meghatározza, hogy minden hajó, csak a *saját* államának a lobogóját használhatja. Más lobogónak a használata egymagában is olv sulyos vétség, hogy az illető hajó elkobozható. Itt most olyan parancsról van szó, melyet az angol kormány minden angol kereskedelmi hajó számára adott ki. Ezáltal Anglia összes kereskedelmi hajóit katonai rendelkezés alá állította. Ezen-tül tehát az összes angol kereskedelmi hajók hadi célokat szolgáló objektumok gyanánt tekintendők. Ebből következik: Először, hogy Anglia kereskedelmi hajóival ép úgy kell bánni, mint az ellenséges fegyvertelen muni-ciósz vagy táposzlopokkal. Ezek pedig minden körülmények között és előzetes bejelentés nélkül megtámadhatók. Másodszor, egy tekintetben ugyanazon alapelv szerint lehet velük szemben eljárni, mint a szárazföldi harcban. Népjogilag ugyanis tilos, hogy az ellenség kombattansait oly egyenruhába öltöztesse, amely alkalmas arra, hogy támadások ellen megvédiék. Tehát harcra szánt csapatokat nem szabad Vörös Kereszt-jelvényvel ellátni, hogy aztán a jelvény letévése után mint harcosok küzdjenek. Amely angol gőzös tehát kormányra parancsára semleges lobogót használ, olyan cselet alkalmaz, melyet a hadijog nem enged meg, ami a genfi keresszettel való visszaéléssel egyenlő jelentőségű. Az angol kormány parancsa tehát legalább is kétszeres megsértése a népjognak.

Nyilvánvaló tehát, ha a német tenger-alattjárók ennek a cseletnek felülnének, az egész tengeralatti blokád csődöt mondana.

Amde a népjog maga adja meg az eszkö-zet, hogy ilyen esetekben mindenki megvédhesse a maga igazát. Mivel az angol hajók semleges lobogók alatt járnak, az egyetlen eszköz, hogy az angol vizeken találandó összes hajókat, bármely lobogóval, feltartóztatásnak s esetleg elsüllyesztessenek. Ebben senki sem láthat jogtalanságot. A német kormány azonban most olyan lépést tett, amelyre nem is volt kötelezhető. Kifejezetten hangsúlyozta, hogy szándéka az angol és nyugatfrancia partokon minden hadi vállalkozást meg-hiúsítani és mivel főleg hadi szállítmányokról van szó, kénytelen a kereskedelmi hajókkal szemben is eljárni. Azért figyelmeztette a német kormány a semleges hatalmakat, hogy az említett tengerrészeket kerülik. Ezzel Németország többet tett, mint amennyire köteles. Különben Németország általános blokádát is mondhatja ki Angliával szemben és annak összes kikötőit zártaknak nyilváníthatná. Hogy ez a blokád hatásos lenne, arról tanuszkodnak a tengeralattjárók eddigi sikeres feltartóztatásai és elsüllyesztései. Ekkor azonban minden hajó, bármely nemzeté is, ki lenne téve a feltartóztatásnak és elkobzásnak, mi-helyt a blokározott vizekre ér.

Sajátossága az angol hadvezetésnek, hogy hallatlan képzetekkel mindenféle népjogi sérelmeket kohol ránk és hogy ahol a világos jog mellettünk szól, azon van, hogy azt jogtalanságnak tüntesse föl.

Az élelmiszereknek a központi hatalmaknak való szállítását megakadályozza és ezt Anglia egészen jogosnak tartja, holott itt első sorban a *nem harcoló* lakosság ellátásáról van szó. Mihelyt mi ugyanezt cselekedezük, — feleletül — mindjárt borzasztó népjogi sérelemnek minősítik. Ebben a háboruban, mely orvilkossággal kezdődött és képzetekkel folytatódik, minden eszköz, amelyet bármi módon is megenged a népjog és melytől siker remélhető, alkalmazható. Erélytelen és kíméletlen hadvezetés az angolokkal szemben, akik népiünket ki akarják éheztetni, egyáltalán nem volna helyén.

Milyen hatásos már ma is a német tengeralatti blokád, azt legjobban bizonyítja az angol titkos parancs. De nem fog használni. A végzet már közeledik.

merénylet után Belgrádban, Nisben, Úszkübben és Pristinában lejátszódott jelenetek a leg-erősebb bizonyítékok arra, hogy ilyen fékevesztett Szerbiát nem lehet megtűrni a monarchia szomszédjául és hogy a teljes meg-térés garanciái nélkül a béke tarthatatlanná vált. Belgrádban a magas hivatalokat vise-lők gondoskodása nem kevésbé vad. *Storck* ügyvivő az orgyilkosság után két nappal megkérdezte a szerb külügyek államtitkárá-tól, hogy micsoda rendszabályokat foganato-sított a rendőrség arra nézve, hogy a me-rénylet szálait Szerbiában fölfedje. Gonyos válaszul azt kapja, hogy a szerb rendőrség ezzel egyáltalán nem foglalkozott. Ez az er-kölcsi zuhlottság ganéjlevébből táplálkozó po-litika megfertőzte egész Európát és okot adott a legborzalmasabb háborura.

De még komorabb az a benyomás, ame-lyet e gazsággal szemben az entente-hatal-mak magatartása tanúsít, amint azt a *Vörös könyv* vázolja. Külügyi hivatalunk Szerbiá-hoz intézett és időhöz kötött jegyzékét a kül-ső hatalmakkal közli és *Berchtold* gróf min-denekelőtt az *angol külügyi államtitkárhoz fordult*, mivel róla elfogulatlan ítéletet tétel-vel. *Mensdorff* gróf tárgyal vele és meggyő-ző szavakkal ecseteli a kényszerhelyzetet, a mely a legszélsőbb diplomáciai eszközöket tette szükségessé. De a brit főfővezető, aki értett hozzá, mint kelljen a hazugságot az igazság ruhájába öltöztetni, az erkölcsös-ségnek ez az őrangyala és a barbárság megvető-je, csak felületesen itéli el a szerajevói orgyilkosságot és a leghajmeresztőbb gazságra alig talál elítélő szavakat. Annál hangosabb azonban az az aggálya, hogy Szerbia függet-lenségét sérelem érheti, ha a monarchia ke-resztül akarja vinni azt, hogy rendőrsége a belgrádi vizsgálatnál közreműködjék. Orosz-ország is kap felvilágosítást Németország és Franciaország részéről, sőt ezekkel vissza is ért. *Berchtold* gróf erősíti, hogy csak techni-kai támogatásról van szó és *Páris* inkább hisz, mint *London!* Milyen balga és mennyire a szenvedélytől elvakult az angol politika! *Sir Edvard Grey* a sors véletlen kegyéből olyan állást tölt be, aminő csak ritkán jutott közép-szeriének osztályrészül. Ő volt a legfőbb bíró! Németország kereste a barátságát, *Berchtold* gróf hajlandósággal viseltetett iránta és Anglia inkább volt most az európai poli-tika középpontja, mint bármikor: a két hatal-mi csoportnak ő volt a vezére. A háboru soha-se fogja visszaszerezhetni neki azt, amit a béke nem tett kérdéssé számára. A *Vörös könyv* döntő bizonyítékokat tartalmaz arra nézve, hogy *Grey* csak Szerbiával és Orosz-orzággal törődött és hogy már a háborus veszély első órájában minden gondolata arra irányult, hogy vezetőleg működjék közre annak a vereségnek az előidőzésében, amelyet Pétervárott terveztek ki Ausztria-Magyar-ország és Németország részére és hogy a mi diplomáciai sikerünket még egy háboru árán is megillessa.

Szasszonov, az orosz külügyminiszter, egészen úgy beszélt, mint Szerbia védőura. Szerinte a mi rendőrségünk közreműködése Szerbia függetlensége ellen irányul; azoknak az egyesületeknek a feloszlatása, amelyek gyilkosságra neveltek, megengedhetlen, a bünrészes tisztek és hivatalnokok elbocsátá-sa sértő. *Berchtold* gróf minden erővel azon volt, hogy Oroszországot meggyőzze önzet-lenségünkről. Pétervárott azt a kötelező nyi-latkozatot tette, hogy, ha a háboru loka-lizálódik, mi érintetlenül hagyjuk Szerbia bir-tokállományát és hogy nem fogjuk függet-lenségét megsérteni. *Szasszonov* annyira sa-rokba volt szorítva, hogy végül is kifejezet-ten visszavonta abbéli gyanúját, mintha mi

A monarchia Vörös Könyve.

Ha ki tudnók törülni életünkben az ed-dig lefolyt hat háborus hónapot és meg volna a lehetősége annak, hogy visszatérjünk kül-politikánkban a kiinduló pontra és józanul megfontolnók mi történjék, újra is amellett kellene döntenünk, hogy nem tűrhetjük el, hogy Oroszország közénk és Szerbia közé álljon, hogy ez utóbbinak büntetlenséget biz-tositson. Az a nagyhatalom, mely belenyug-szik abba, amit a belgrádi orgyilkosok elha-tároztak, vagy amelyik hátrál a titkos párt-fogó elöl, közel áll ahhoz a veszélyhez, hogy elveszítse az önbecsülését és hogy felbomol-jon. Oroszország az ő közbelépésével meg akart bennünket fosztani attól a függetlensé-günktől, hogy a szerb gazság ellen szabadon védekezhessünk. A háborut azért kellett meg-indítani, mert Ausztria-Magyarországnak még a békében sem hagytak volna egy nyugodt órát is és még az utolsóikat is latba kell vet-nünk, mert fenyegetve volt mindenünk.

A *Vörös könyvnek* már az első oldalán úgy festik a romlott szerb népet, amely any-nyira hiájával van az illendőségnek, hogy még az állati vonásait sem tudja elrejtteni, hogy

az embert szinte fojtogatja a nehéz levegő.

Megjő Belgrádba *Ferenc Ferdinánd* és felesége meggyilkoltatásának a híre. Ügyvi-vőnk *Storck* erről ezt jelenti: Az emberek örömlükben állítólag összeölelkeztek. A ciniz-mus gőze az ember arcába csap és egy nő-nek, egy három gyermekes anyának a meg-gyilkoltatása utáni ölelkezés nem kivétel a városi csöcselék között. Még borzasztóbb je-lentések érkeznek *Nisből*, *Úszkübből* és *Pris-tinából* és sehol egy jele az ordnork vagy részvétnek, hanem mindenütt örömlükjóság a trónörökös meggyilkoltatása miatt, akinek pe-dig senki sem hányhatta a szemére, hogy nem szerette a délszlávokat. A viharos erje-dések egész világa tárult fel előttünk, ame-lyet *Pétervárról* táplálnak, amelyet már nem lehet diplomáciai eszközökkel tisztázni, ha-nem amely a legerélyesebb beavatkozást tette sürgössé. Belgrádi követünk *Giesl* báró ki-nyilvánítja, hogy a Szerbiával való leszámo-lás a monarchia nagyhatalmi állása, sőt a bi-rodalom léte érdekében, kikerülhetetlen. Óv a félrendszabályoktól, mert ez tekintélyünkön a legsúlyosabb esorbát eitené. A szerajevói

Vendéglőben

KÁVÉHÁZBAN

Fűszerkereskedésben

Csemegeüzletben

MINDENÜTT KÉRJEN HATÁROZOTTAN

SZT. ISTVÁN

duplamalátasört.

Csak ez az eredeti, a valódi!!!

ÓVAKODJÉK

az UTÁNZATOKTÓL!!